



Djelovodni broj: 05-30/23-3

ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE

NACIONALNI PREVENTIVNI MEHANIZAM

**Po Opcionom protokolu uz Konvenciju UN protiv torture
i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka**

IZVJEŠTAJ O KONTROLNOM OBILASKU

Odjeljenja bezbjednosti (Ob) Cetinje

Uprave policije Crne Gore

Podgorica, decembar 2023. godine

Podaci o obilasku

Vrsta obilaska:	Kontrolni obilazak;
Svrha obilaska:	Ocjena stanja i ispunjenosti ranijih preporuka Zaštitnika ¹ , prevencija torture;
Datum obilaska:	07. decembar 2023. godine;
Najava obilaska:	Obilazak nije najavljen;
Tim za obilazak:	Danijela Brajković, savjetnica Zaštitnika Mensur Bošnjak, savjetnik Zaštitnika

1. Uvod

Zaštitnik, u skladu sa Ustavom Crne Gore² i Zakonom o Zaštitniku Ljudskih prava i sloboda Crne Gore³, vrši poslove Nacionalnog preventivnog mehanizma (NPM) u cilju prevencije mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja lica lišenih slobode, a u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka⁴.

NPM preduzima mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka, sprovođenjem redovnih i kontrolnih obilazaka mjesta u kojima se nalaze ili se mogu naći lica lišena slobode ili lica kojima je ograničeno kretanje, odlukom suda ili drugog državnog organa.

Članovi tima NPM-a imaju pravo:

- da bez prethodne najave obilaze organe, ustanove i organizacije i pregledaju prostorije u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode;
- na pristup podacima o: organima, ustanovama i organizacijama u kojima se nalaze lica lišena slobode, broju lica lišenih slobode u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze i o postupanju sa licima lišenim slobode;
- da bez prisustva službenog lica razgovaraju sa licima lišenim slobode i drugim licima koja mogu da daju odgovarajuće informacije u vezi sa sumnjom da se krše ljudska prava u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze.

¹ Svi izrazi koji se u ovom Izveštaju koriste u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu;

² Član 81 Ustava Crne Gore;

³ Zakon o Zaštitniku ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017);

⁴ "Službeni list Crne Gore – međunarodni ugovori", br 9/2008;

1.1. Razgovor sa zaposlenima u Odjeljenju bezbjednosti Cetinje

Na početku kontrolnog obilaska obavljen je razgovor sa komandrom Odjeljenja bezbjednosti Vladimirom Lekovićem koji je izvjestio tim o preduzetim aktivnostima u vezi datih preporuka koje je Zaštitnik kao NPM uputio ovom Odjeljenju. Komandir je u datom momentu obavljao poslove načelnika do imenovanja novog.

Tokom obilaska obavljen je uvid u dio dokumentacije, dok je jedan dio izuzet. Nije zatečeno ni jedno lice u prostorijama za zadržavanje

1.2 Opšte informacije

Uvidom u evidencije utvrđeno je da je u 2023. godini do momenta obilaska NPM-a bilo lišeno 118, a zadržano 19 lica.

Sredstva prinude su bila korišćena šest puta, u svim slučajevima opravdano – fizička snaga tri puta, sredstva za vezivanje u dva slučaja i sredstva za nadraživanje u jednom slučaju.

1.3 Ispunjenost ranije datih preporuka

Situacija u odnosu na dimenzije prostorije za zadržavanje ostala je nepromijenjena. Ovo je sistemska preopruga za koju je potrebna podrška Uprave policije i resornog ministarstva.

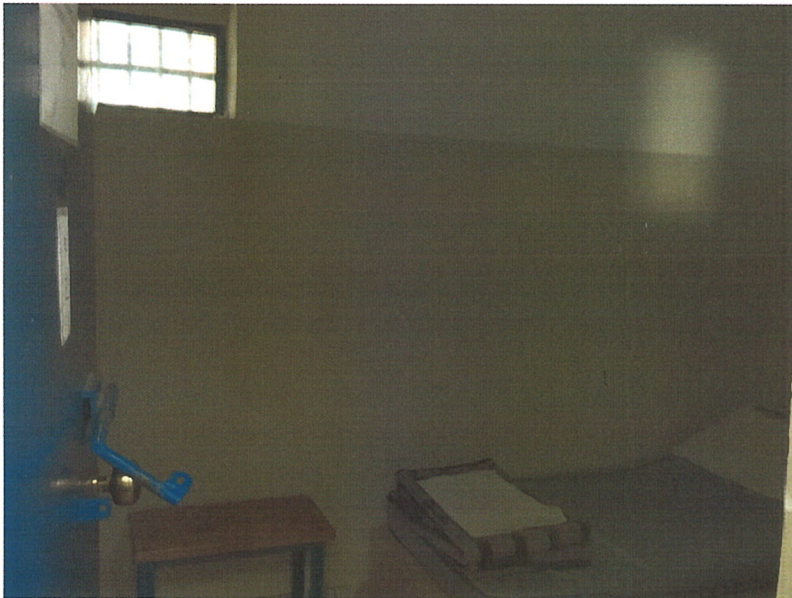
Preporuka - da se prostorije za zadržavanje upodobu standradima CPT – u pogledu površine i dimenzija - **nije ispunjena.**

Opremljenost prostorija i dalje ista te namještaj koji je predviđen domaćim Pravilnikom i dalje nije sastavni dio prostorija.

Preporuka - da se prostorije za zadržavanje opreme fiksiranim stolicama, kako je propisano Pravilnikom o uslovima koje moraju da ispunjavaju prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode – **nije ispunjena.**

Tokom obilaska koji je realizovan u novembru 2022. godine timu je bilo saopšteno da bi trebali biti preduzeti koraci sa adaptaciju prozorskog okna u obje prostorije za zadržavanje. NPM je kontinuirano ukazivao da ambijent u prostorijama za zadržavanje treba bi biti humanizovan, a prirodna svjetlost je jedan od osnovnih preduslova.

Fotografija br. 1 –prostorija za zadržavanje u Ob Cetinje



Vještačko osvjetljenje je funkcionisalo.

Preporuka - obezbjediti u prostorijama za zadržavanje odgovarjuće prirodno svjetlo, kao i vještačko osvjetljenje – **djelimično ispunjena**

NPM je i prethodno ukazivao da pored nedostatka ljudskih resura, koji predstavljaju najvažniju kariku u funkcionisanju i obavljanju radnih zadataka, važno je raditi i na unapređenju uslova rada policijskih službenika.

Preporuka Upravi policije– preduzetei korake kako bi materijalni uslovi u kojima rade službenici Ob Cetinje unaprijedili na način što bi se službene prostorije okrečile I opremile potrebnim kancelarijskim mobilijarom, obezbjediti kontinuirano snadijevanje kancelarijskog materijala I goriva – **djelimično ispunjena**

1.4 Saradnja službenih lica timom NPM-a

Saradnja službenika Ob Cetinje sa timom NPM-a bila dobra. Članovima tima pružene su date informacije, omogućen je obilazak i fotografisanje prostorija za zadržavanje i uvid u traženu dokumentaciju.

1.5 Zaključak

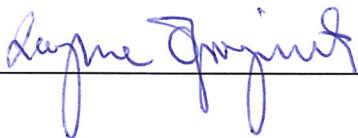
Nakon obilaska NPM je utvrdio da stavke koje se tiču unapređenja materijalnih uslova i poštovanja standarda u prostorijama za zadržavanje nisu unapređene. Zaštitnik kao NPM kontinuirano ukazuje na važnost implemetacije svih preporuka, poštovanja važećih standrada propisanih domaćom legislativom, ali i onih međunarodnih.

Ob Cetinje i dalje deficitarno je kada su ljudski resursi u pitanju. Kao što je prethodno zapaženo, nedostatak službenika dovodi do povećanog obima posla pojedinca, povećanog fizičkog i mentalnog napora. NPM kontinuirano podsjeća na potrebu za preduzimanjem određenih aktivnosti radi prevencije i upravljanja stresom u policijskoj profesiji.

Zaštitnik kao NPM izražava očekivanje da će Uprava policije i resorno Ministarstvo preduzeti korake koji su u njihovoj nadležnosti, u cilju unapređenja materijalnih uslova i zapošljavanja potrebnog kadra u ovom OB-u.

Savjetnici Zaštitnika za zaštitu od torture, bezbjednost i NPM

Danijela Brajković



Mensur Bošnjak